

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร และสร้างรูปแบบการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ช่วงที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างรูปแบบการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายเพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งเป็นปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ ด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยง ด้านอาหารและการให้อาหาร ด้านการถ่ายเทน้ำ ด้านการป้องกันโรค ดังปรากฏตารางที่ 4.1 – 4.6

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (N=40)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	25	62.50
หญิง	15	37.50
อายุ		
อายุต่ำกว่า 31 ปี	3	7.50
31-40 ปี	18	45.00
41-50 ปี	9	22.50
51-60 ปี	8	20.00
60 ปี ขึ้นไป	2	5.00
ระยะเวลาที่เลี้ยงปลาอุกบักอูย		
น้อยกว่า 5 ปี	12	30.00
5-10 ปี	15	37.50
มากกว่า 10 ปี	13	32.50

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 62.50 และเพศหญิงร้อยละ 37.50 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.50 และอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีระยะเวลาที่เลี้ยงปลาอุกบักอูยระหว่าง 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.50 และน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00

ตอนที่ 2 ปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ ด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยง ด้านอาหารและการให้อาหาร
ด้านการถ่ายเทน้ำ ด้านการป้องกันโรค คังจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงการจัดระดับปัญหาโดยรวมการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง

รายการ	ระดับปัญหา		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. ปัญหาด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยง	2.55	0.95	ปานกลาง
2. ปัญหาด้านอาหารและการให้อาหาร	2.47	0.89	น้อย
3. ปัญหาด้านการถ่ายเทน้ำ	2.45	1.07	น้อย
4. ปัญหาด้านการป้องกันโรค	3.21	1.11	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.67	-	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัญหาโดยรวมการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยปัญหาสูงสุดลงไปต่ำสุดตามลำดับ ด้านการป้องกันโรคมีปัญหาอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.21$) ด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยงมีปัญหาอันดับที่ 2 ($\bar{X} = 2.55$) และด้านอาหารและการให้อาหารมีปัญหาอันดับที่ 3 ($\bar{X} = 2.47$)

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ ด้านการปล่อยปลาเลี้ยง

รายการ	ระดับปัญหา		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. การเตรียมน้ำก่อนปล่อยพันธุ์ปลาลงบ่อ	3.72	1.21	มาก
2. วิธีการระบายน้ำเข้าบ่อ	2.07	0.83	น้อย
3. การเตรียมอาหารก่อนปล่อยปลา	2.65	0.95	ปานกลาง
4. การปรับอุณหภูมิก่อนปล่อยปลา	2.52	0.90	ปานกลาง
5. การกำหนดช่วงเวลาในการปล่อยปลา	2.27	1.08	น้อย
6. จำนวนปลาที่ปล่อยลงในบ่อที่เหมาะสมกับขนาดของบ่อ	2.10	0.74	น้อย
รวม	2.55	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยง เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาการเตรียมน้ำก่อนปล่อยพันธุ์ปลาลงบ่อ เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาได้แก่ ปัญหาการเตรียมอาหารก่อนปล่อยปลาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาวิธีการระบายน้ำเข้าบ่อ เป็นปัญหาระดับน้อย ($\bar{X} = 2.07$)

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ด้านอาหารและการให้อาหาร

รายการ	ระดับปัญหา		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. อาหารสำเร็จรูปที่ใช้ในการเลี้ยง	2.22	0.95	น้อย
2. กำหนดเวลาการให้อาหารปลา	2.12	0.69	น้อย
3. ตำแหน่งการให้อาหารปลา	2.22	0.73	น้อย
4. ปริมาณการให้อาหารปลา	1.97	0.70	น้อย
5. อุณหภูมิกับการเพิ่มหรือลดปริมาณอาหาร	2.37	1.00	น้อย
6. โรคของปลากับการเพิ่มหรือลดปริมาณอาหาร	3.92	1.25	มาก
รวม	2.47	0.89	น้อย

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ด้านอาหารและการให้อาหาร เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณารายข้อปัญหาโรคของปลากับการเพิ่มหรือลดปริมาณอาหารเป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาได้แก่ปัญหาอุณหภูมิกับการเพิ่มหรือลดปริมาณอาหาร ซึ่งเป็นปัญหาระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาปริมาณการให้อาหารปลาเป็นปัญหาระดับน้อย ($\bar{X} = 1.97$)

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับปัญหาการเลี้ยงปลาอุกบึกอุย ด้านการถ่ายเทน้ำ

รายการ	ระดับปัญหา		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. การระบายน้ำ	2.50	1.06	น้อย
2. การเพิ่มระดับน้ำหลังปล่อยพันธุ์ปลา	2.50	1.06	น้อย
3. การถ่ายเทน้ำ	2.35	1.10	น้อย
รวม	2.45	1.07	น้อย

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัญหาการเลี้ยงปลาอุกบึกอุยของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ด้านการถ่ายเทน้ำ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับน้อย($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณารายข้อปัญหาการระบายน้ำและการเพิ่มระดับน้ำหลังปล่อยพันธุ์ปลาเป็นปัญหาอันดับสูงสุด($\bar{X} = 2.50$) รองลงมาได้แก่ปัญหาการถ่ายเทน้ำซึ่งเป็นปัญหาระดับน้อย($\bar{X} = 2.35$)

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับปัญหาการเลี้ยงปลาคูกบักอูย ด้านการป้องกันโรค

รายการ	ระดับปัญหา		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. การตรวจสอบสุขภาพปลา	2.82	0.87	ปานกลาง
2. โรคของปลาเกิดจากการที่เลี้ยงปลาแบบหนาแน่น	3.87	1.36	มาก
3. โรคของปลาเกิดจากการนำเสียบของน้ำในบ่อ	3.95	1.34	มาก
4. โรคของปลาเกิดจากการให้อาหารมากเกินไปจนอาหารเหลือและเน่าเสีย	2.75	0.98	ปานกลาง
5. การใช้สารเคมีป้องกันและรักษาโรคปลา	2.65	1.00	ปานกลาง
รวม	3.21	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาการเลี้ยงปลาคูกบักอูยของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ด้านการป้องกันโรค เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาโรคของปลาเกิดจากการนำเสียบของน้ำในบ่อเป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาได้แก่ ปัญหาโรคของปลาเกิดจากการที่เลี้ยงปลาแบบหนาแน่นซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันและรักษาโรคปลาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$)

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการเลี้ยงปลาคุกกี้

การสร้างรูปแบบโดยนำปัญหาการเลี้ยงปลาปลาคุกกี้ ที่ค้นพบในช่วงที่ 1 มาสร้างรูปแบบด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ได้นำปัญหาการเลี้ยงปลาคุกกี้ ที่ค้นพบในช่วงที่ 1 ได้แก่ ปัญหาด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยง ปัญหาด้านอาหารและการให้อาหาร ปัญหาด้านการถ่ายเทน้ำ ปัญหาด้านการป้องกันโรคมหาไวรัส โดยจัดสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2548 เวลา 14.00-17.00 น. ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เพื่อสร้างรูปแบบการเลี้ยงปลาคุกกี้ ซึ่งความเห็นของกลุ่มได้ตั้งประเด็นไว้ 2 ประเด็น คือ สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาด้านการปล่อยปลาลงเลี้ยง

สาเหตุ

1. เวลาในการปล่อยปลาลงเลี้ยง
2. อุณหภูมิของน้ำ
3. ความหนาแน่นในการปล่อยปลาลงเลี้ยง/บ่อ

แนวทางแก้ไข

1. เวลาที่เหมาะสมในการปล่อยปลา คือ เวลาเช้าหรือเย็น
2. ปรับอุณหภูมิให้เหมาะสม อุณหภูมิความร้อนเย็นของน้ำที่ผิวหน้าต้อง

ไม่ร้อนระอุ การที่อุณหภูมิของน้ำในบ่อที่ใส่ปลามาปล่อยต่างกับอุณหภูมิของน้ำในบ่อปลาเพียง 5 องศาเซลเซียส

3. อัตราการปล่อยปลาประมาณ 40-100 ตัว/ตารางเมตร

ปัญหาด้านอาหารและการให้อาหาร

สาเหตุ

1. จำนวนไรแดงที่ต้องให้ในช่วงที่ปล่อยปลาในระยะแรกไม่เพียงพอ

(5-7 วัน)

2. เมื่อให้อาหารแล้วไม่มีการสังเกตการกินอาหารของปลาเกษตรกรคิดว่า

ปลากินอาหารหมดซึ่งความจริงแล้วอาหารตกค้างทำให้เป็นสาเหตุของการทำให้น้ำเสียได้และปลาเป็นโรค

แนวทางแก้ไข

1. ช่วงแรกที่ปล่อยปลา(5-7 วัน) ให้อาหารเป็นไรแดงถ้าไม่เพียงพอให้ใช้อาหารผสมคูกกับน้ำปั้งเป็นก้อนให้ถูกปลากินโดยให้กินวันละ 2 ครั้ง ให้ตรงเวลา
2. หลังจากนั้นให้อาหารสำเร็จรูป วันละ 2 ครั้งและตรงเวลาและให้อาหาร

ตรงตำแหน่งเดิม

ปัญหาด้านการถ่ายเทน้ำ

สาเหตุ

ไม่มีการระบายน้ำออกแต่เป็นการเพิ่มระดับน้ำแทนทำให้ปลาได้รับเชื้อโรค

แนวทางแก้ไข

แรกเริ่มน้ำในบ่อควรลึกประมาณ 30-40 เซนติเมตรและเมื่อเลี้ยงได้ 1 เดือนก็ถ่ายน้ำประมาณ 20% ของน้ำในบ่อทำทุก 3 วัน

ปัญหาด้านการป้องกันโรค

สาเหตุ

1. มีเศษอาหารที่ตกค้างอยู่ในบ่อ
2. มีการให้อาหารมากเกินไปทำให้อาหารเหลือและเกิดการเน่าเสีย
3. ขาดการดูแลหรือสังเกตพฤติกรรมการกินอาหารของปลา

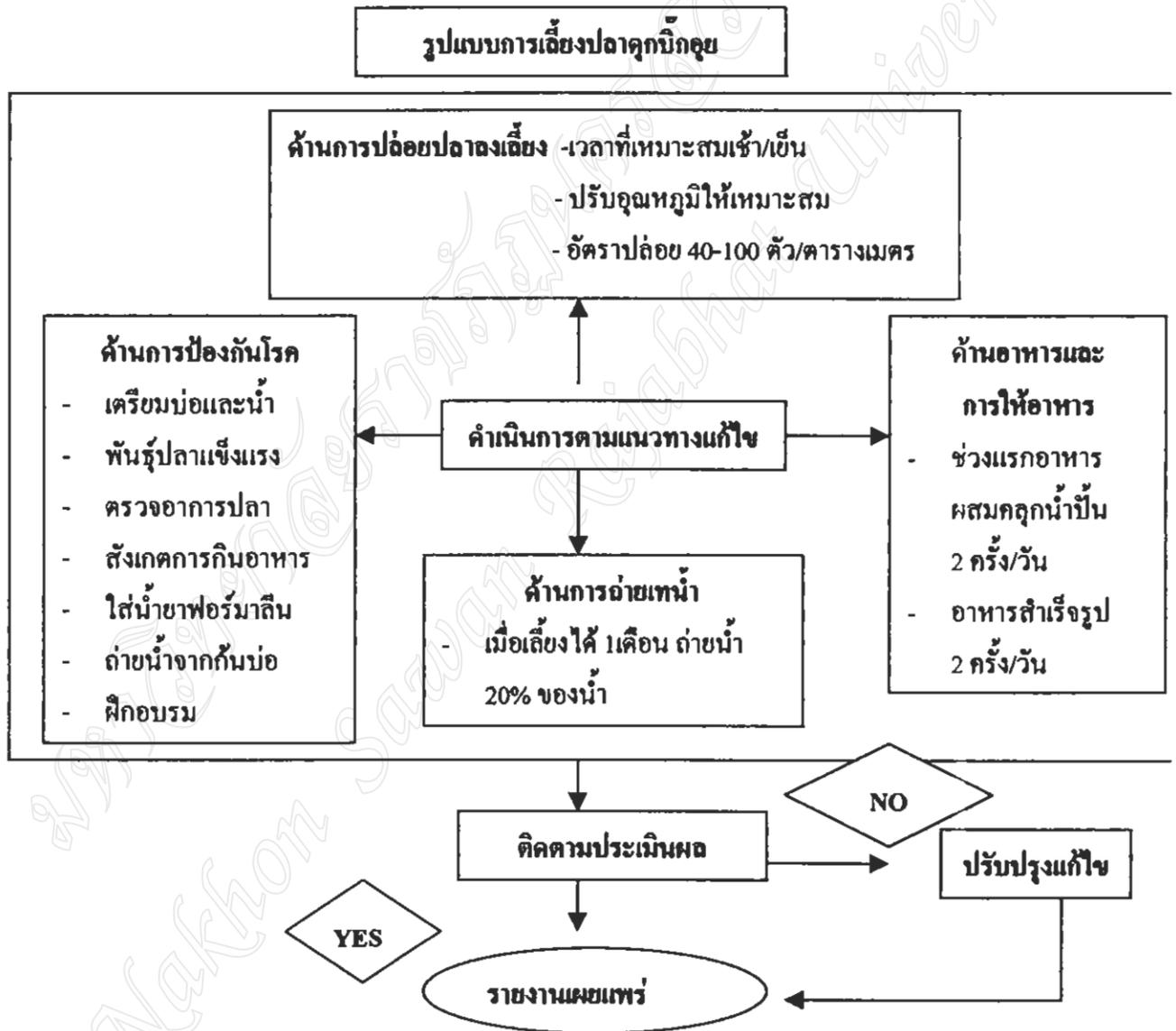
แนวทางแก้ไข

1. ควรเตรียมบ่อและน้ำตามวิธีการที่เหมาะสมก่อนปล่อยลูกปลา
2. ซื่อพันธุ์ปลาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ว่าแข็งแรงและปราศจากโรค
3. หมั่นตรวจดูอาการของปลาอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเห็นอาการผิดปกติต้องรีบหาสาเหตุและแก้ไขโดยเร็ว
4. สังเกตการกินอาหารของปลาอย่าให้อาหารจนเหลือ
5. หลังจากปล่อยปลาลงเลี้ยง 3-4 วัน ควรสาดน้ำยาฟอร์มาลิน 2-3 ลิตร ปริมาณน้ำ 100 ตัน
6. เปลี่ยนถ่ายน้ำจากระดับก้นบ่ออย่างสม่ำเสมอ
7. จัดฝึกอบรมเกษตรกรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคของปลา

ผู้วิจัย ได้นำสาเหตุและแนวทางแก้ไขของคณะผู้เชี่ยวชาญจากผลการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์สามารถสรุปเป็นรูปแบบการเลี้ยงปลาคูกบ็อกของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการตามแนวทางแก้ไข
2. ติดตามประเมินผลและพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
3. รายงานเผยแพร่

ซึ่งนำเสนอเป็นภาพที่ 4.1 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงรูปแบบการเลี้ยงปลาอุกบึกอุยของเกษตรกรตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร